

Govor prvog potpredsednika Vlade Srbije i ministra spoljnih poslova Ivica Dačića u Srpskoj akademiji nauka na međunarodnom skupu „Srpsko-ruski odnosi u epohi krupnih političkih promena (kraj 18 – 20. veka)“:

„Poštovane dame i gospodo,

Poštovani akademici,

Poznata je činjenica, koja budi osećaj ponosa, da Republika Srbija i Rusija imaju viševjekovne, čvrsto utemeljene i izrazito prijateljske odnose. Upravo smo prošle godine proslavili 180-godišnjicu uspostavljanja diplomatskih odnosa. Istorija naših naroda pamti i više od toga! Ona ne zaboravlja davno razvijene i duhovno bliske veze, koje su oduvek podrazumevale postojanje spremnosti da jedni drugima pomognemo u vremenima kada je bilo najteže.

{youtube}H8pGzYvb51Y{/youtube}

Period od kraja 18. veka do kraja 20. veka predstavlja izuzetno dinamično istorijsko razdoblje prepuno krupnih političkih, socijalnih, kulturnih i geopolitičkih promena. To je ujedno i epoha obnove i razvoja srpske državnosti i u tom procesu je Rusija, sa podrškom koju nam je uvek pružala, odigrala veoma značajnu ulogu. Naše države i pripadnici srpskog naroda su sa svoje strane, u teškim trenucima za Rusiju, kojih je takođe bilo u datom periodu, dali svoj doprinos i pružali pomoć bratskoj zemlji.

Posebno značajnu ulogu u opstajanju srpskog naroda i srpske kulture Rusija je na sebe uzela posle dve velike seobe Srba u 17. i 18. veku. Još u vreme cara Petra Velikog, jedan deo Srba se naselio u Rusiji, među kojima je bio i Slava Vladislavić Raguzinski, diplomata u službi Petra Velikog. Seoba Srba u Carsku Rusiju je otvorila vrata za srpske iseljenike među kojima su mnogi ostavili neizbrisiv trag u ruskoj istoriji, kao što su generali Mihajlo Andrejević Miloradović, Djorđe Arsenijević Emanuil, Jovan Jegorović Šević, Nikola Ivanović de Preradović, general Simeon Gavrilović Zorić i druge istaknute vojskovođe. Većina njih je učestvovalo u Otadžbinskom ratu 1812. godine koji je bio sudbonosan za Rusiju i u Borodinskoj bici, u kojoj su ruske carske snage porazile Napoleonovu vojsku.

Rusija je odigrala veliku ulogu početkom 19. veka u procesu oslobođenja od turske vlasti i

obnavljanju srpske države. Pomagala je u učvršćivanju rezultata Prvog i Drugog srpskog ustanka, posebno nakon Jedrenskog mira, kojim je okončan rusko-turski rat 1828-29. godine, i kojim je data autonomija za zemlje oslobođene u toku Prvog srpskog ustanka. Ostvarivanje ovog cilja omogućila je politika cara Nikolaja i pomoć Rusije u sticanju srpske državnosti, formiranju ustavnih osnova i stvaranju spremne vojske koja je doprinela konačnom oslobođenju srpskih teritorija. Vreme izgradnje srpske državnosti tadašnje srpske kneževine poklopilo se sa otvaranjem ruskog konzulata u Srbiji, 1838. godine, koje je predstavljao obnavljanje veza između dva naroda i dve države u punom kapacitetu.

U vreme Velike istočne krize (1875-1878), Rusija je u skladu sa svojim interesima podržala oslobodilačke težnje srpskog naroda. Ruska država je vojnički i materijalno pomagala srpski narod tokom oslobodilačkih ratova 1876-78. i mnogi od ruskih dobrovoljaca, predvođenih generalom Mihajlom Čarnjajevim, su i svoje živote ugradili u temelje nove srpske slobode, među kojima i čuveni pukovnik Nikolaj Nikolajevič Rajevski.

Imao sam tu čast i zadovoljstvo da u aprilu ove godine boravim u Moskvi, gde smo obeležili 140. godina od otvaranja Poslanstva Kneževine Srbije u Sankt Peterburgu, koje je došlo u jednom od prelomnih trenutaka u istoriji srpske diplomatije, nakon sticanja državne nezavisnosti na Berlinskom kongresu i prioritete potrebe rešavanja sudbine srpskog naroda u Staroj Srbiji i Makedoniji, tada pod osmanskom vlašću.

U 20. veku u dva svetska rata, međusobna podrška i borba na istim stranama, uz ogromne ljudske i materijalne gubitke, dodatno učvršćuju veze srpskog i ruskog naroda. Podsetio bih i na veliku solidarnost i iskrenu i bratsku podršku koju je pokazala Carska Rusija na čelu sa Nikolajem Romanovim početkom 20. veka, koji je odlučno stao u odbranu srpskog naroda u jednom od najtežih trenutaka u svojoj istoriji u momentu kada je 1914. godine Austrougarska napala Srbiju i kada je Rusija ušla u rat. Odlučan zahtev ruskog cara Nikolaja Romanova saveznicima da se nakon povlačenja preko Albanije srpska vojska preveze do Grčke je doprineo spašavanju velikog broja iznemoglih i ranjenih srpskih vojnika.

Nakon Oktobarske revolucije 1917. godine i tragičnih događaja iz građanskog rata, Srbija je prihvatila na desetine hiljada ruskih emigranata koji su značajno doprineli razvoju srpske privrede, nauke, kulture i umetnosti. Posebno mesto zauzima čuveni arhitekta Nikolaj Petrovič Krasnov čije je jedno od najznačajnijih dela i zgrada u kojoj je danas smešteno Ministarstvo spoljnih poslova RS. Ne smemo zaboraviti ni na vladiku Antonija Hrapovickog, ni na vizantologa Georgija Ostrogorskog, kao ni na balerinu Ninu Kirsanovu.

Srbi i Rusi su se i u Drugom svetskom ratu borili na istoj strani, a mi veliku zahvalnost dugujemo ruskim vojnicima sa kojima smo zajedno oslobađali našu zemlju. Uskoro ćemo obeležiti 75. godišnjicu oslobođenja Beograda, 20. oktobra 1944. godine, koju ćemo proslaviti zajedno sa našim ruskim prijateljima i saveznicima u borbi protiv fašizma, a posebnu čast nam predstavlja dolazak na proslavu ruskog premijera Dmitrija Medvedeva.

Nakon drugog svetskog rata, čak i u vreme ideoloških razmimoilaženja, bliskost i podrška dva naroda ostali su neraskidivi.

U toku 90-tih godina prošlog veka, veoma teških za srpski narod, protkanih ratovima i sankcijama, ruski narod nam je pružao podršku i solidarisao se sa nama, a od početka ovog veka sa jačanjem ruske države, ta podrška je došla do punog izražaja. Povodom NATO agresije protiv SRJ, koja se desila na izmaku 20. veka, Rusija se solidarisala sa srpskim narodom i odlučno osudila taj akt, nazivajući je operacijom protiv suverene države.

Danas su odnosi Republike Srbije i Ruske Federacije na istorijski najvišem nivou i odlikuju se dinamičnom saradnjom na svim poljima i međusobnom podrškom i razumevanjem. Posebno smo zahvalni Rusiji na čvrstoj i doslednoj podršci teritorijalnom integritetu i suverenitetu Srbije i naporima da pitanje Kosova i Metohije rešimo mirnim i diplomatskim sredstvima.

Verni velikim idejama i zavetima naših predaka gradimo novu etapu naših odnosa zasnovanih na strateškom partnerstvu naših država.

Živela Srbija! Živela Rusija!"

{youtube}qCGLRRJ4zfc{/youtube}

{youtube}7ZrYVfGo0ks{/youtube}

{joomplucat:1921 limit=4|columns=4}